

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

D Ante O

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

Divinus a. um. quod est dei: vel quod ad deū pertinet: ut opus divinum: res divina: que ut Aug. l. j. Acad. inquit: dicitur per quas hmoi divinitio ipsa cōtingit. Dicitur divinitas sicut a deo deitas.

Divinit^{us} adverbii: significat a divinis siue a deo: sicut humanit^{as} ab humanis rē demonstrat. Divinus pō r hu mane: ad deoz atqz hoim similitudinē.

Divinipotē: q in divinis potestate habet. Apul. Sa ga r divinipotens celi deponere.

Divino as. penult. pducta: nō tm de pterito dicitur sed etiam de presenti pro verū dico. Unde proverbi um: aiunt divinare sapientē: quia qui dicit verum de his: divinus est. Teren. in Hecy. Plane hic divinar. Mā id est. Plerūqz tm divinare est augurari: a quo di vinationis: prudentia futuroz: que qñqz etiā dicit iudi cū. Nam cum de cōstituendo accusatore queqz iudi cū quod super ea re reddatur civinam possimum ex duobus pluri busve accusatio in reum permittatur: ea res divinatio appellatur. Et ut ait L. Aius Bassus id iudiciū divinatio appellatur: qm divinare iudicem quodammodo oportet: quā sententiā sese ferre par sit. Alij divinationem appellatam esse putant: qm cū accusator et reus die reus quasi cognatē contunctos sint: neqz vna sine altera cōstare possit. In hoc tamen causę genere reus quidē iam est: sed accusator: nondū est: ideo divinatione suspensum est quānam accu sator futurus sit. Ita Licetronis prima v. rnarū di vinationis inscribit: quia nō de facto sed de futuro que ritur: que est divinatio: vter debeat accusare. Cicero an L. Cilius. Alij putant divinationē dici: q res aga tur sine testibus et sine tabulis: et his remotis argu menta levia sequantur: r iudices quasi divinent. Du us cōpositū est p diuino: quod Nl. posuit. p silen tios cum ait lib. r. Tum vniuersę pronolant si dies mi tis futurus est. P diuinant em ventos imbretos: et tūc se cōtinent textis.

Diu adverbii p die. A quo fit Interdiu. Plaut. Hec noctu nec diu quietus. Interdū significat longo tpe. Unde fit diuinus: lōgiori tēpore.

Diuissimē: lōgissimō tpe. Tadiu: tanto tpe: q diu quā to tpe. Tadiu: oltim.

Diutile pe. cor. adverbii diminutiū: significat aliqz diu. Bel. Cū diutile tacitus cogitandū fuisse.

Diurnus a. um. pe. cor. lōgus seu cōtinuus. L. i. Liber tatis desiderio: r diu ois diuine seruitutis.

Diurnus a. um. idem quod diuinus: a diu deriuatū. Cic. Diurni silenti.

Diurnus a. um. a die fit: sicut nocturnus a noctu. An de r diurni dicuntur libri in quibus scribuntur gesta singulor die: vulgo iornales dicuntur. Iuue. Lō gi relegit transacta diurni. Als diurnū accipit. p vi ctu atqz mercede vnius diei. Seneca. Diurnū acci pte in cōticulo dormit. Idē lib. ij. contro. Lōfors mō ois fortunę diurnū pta.

Diurno as. diu viuo: sicut perennes.

D Ante O

Do das: dedi datum. Cuius composita si sint ex mo nosyllabis prepositionibus: sunt tertie conjugatio nis: r pteritū geminant: vt reddo dis. reddid: per do dis. perdid. Excipitur sedo as. aut. ex se r do. Et dicit verbū datū: qm ultra accusatiū postulat da tum: et quicqz dare sedulo reperitur. Et ita datiuo delectatur: vt quādoqz duos datiuos epigat pro ad scribere seu imputare: qz alter eorum non semper ponatur sed subintelligit. Cicero libro. ij. officii. Me Harco quidē Scio vicio datū q in charitate anno ne esse modū dedit populo. Teren. vnum tm expref sit. Munc quam rem vicio dant queso animaduerti re: subintelligit posse. Plaut. in Amph. Hunc tibi

hanc paterā: que dono tibi ob virtutē: data est alc/ mena tibi dono. Hic dono: vtrū casus datus an abla tiui sit dubium videtur. Etrog mō sumi posse cen seo. In datiuo pro dedico capitur. Si autē ablatiuū esse velimus: vt dono sit quasi nomine doni: tunc do a. ppia significatione nō recedit. In qua Plautus ta men ipsi verbo accusatiū ultra accusatiū sine pre positione dedit: sed apposituē. Sic. Est ager sub vi/ be. Hic vobis eū dabo dote soroz: id est vt sit dote vel nomine dote: vel p dote. Aliquando ultra dati eū ponit accusatiū: cum ad L. Cornif. Litteras ad te nunqz habui cui darem/quin dederim. Idē ad Q. Fratre. Oculos autē natura nobis vt equo et leoni seras et caudam et aures ad motus animoz declarā dos dedit. Aliquando pter datiuū ponit accusati uis: cū in Teren. in Phoz. Dic quid velis dari tibi in manū vt herus his desistat litibus. Mōnūqz ac culatiū ponit cū ad r datiuū remouet. Cic. lib. ij. Phil. Ad sepulturā corpus vitrici sui negat a me datum. Interdū ipse actūs cū in ponitur. Plaut. in Cap. Hoc si faxis dabo in caueā. L. i. Terentii. In viā qd te des hoc tēpore: nihil est. id est ponas seu in/ ducas. Quādoqz regit ablatiuū cum prepositione post datiuū: vt sit quādo damus p aliquē aliquid ali cui ab aliquo. Plaut. in Cap. Sequere me viaticū ve dem a trapegita tibi eadē opera a pteroz: sumas syn graphū. Quādoqz nō per ablatiuū sed per accusati uū cū per. Col. lib. ij. Pscelus deinde quibus ad ta bulata per vtrāqz cellam datur. Sepius tamen post accusatiū datiuū regit: et hoc variis actibus appli cari solet. Plaut. in Epi. Si equū sit me plus sapere qz vos: dederim vobis cōsiliū cautū quod laudetis. In Cur. Munc rei diuine operam dabo. In Ver. De torico morti dabo. In Cap. Do tibi operam si quid est quod me velis. Bel. Cretenses quoqz p pta ingredi solitos: memorie datū est. Capitur etiā sicut vendo: vt q in caritate amone esse modū populo dedit. Item dare est offerre/obijcere. Terent. in Ecy. Profecto hoc sic est vt puto omnibus nobis: vt res dant sese ita magni atqz humiles sumus. Itē accipere. Idem in eadem. Dabo iusturādū nihil esse ito: um tibi. Item inferre: inducere. Virgil. Da gnā dabit ille ruinā Erboribus. Itē promittere. Te ren. in Ecy. Si mihi fidem das te taciturnam dicā. Itē permittere: vt apud apostolū ad Romanos. Dedit illis deus spiritū cōpunctionis: id est permisit vt ha berent spiritū cōpunctionis. Itē dicere. Terē. i. De/ au. Munc Hobrem has partes didicerim/ paucis da bo. Itē obtemperare. Idē in Adel. Da te mihi: id ē accōmoda te mee voluntati. Itē prostruere. Dar. Casta igitur nulla est: castę sunt mille: quid ergo ca sta facit: nō dat nō tamen ille negat. Item facere. Te ren. in Adel. D eschinc pol haud paternū istuc dedi sti. Item concitare: vt apud eundē in Eu. Ludum io cumqz dices fuisse illum alterū prout huius rabies q dabit. Dare pgnas est sustinere. Lactan. lib. vij. Sed tamen docent nos sanctę litterę: quemadmodum pe nas impij sunt datur. Dare veniā est cōcedere quod petitur. Teren. Da veniam queso filio tuo. Cic. de ora. Dabis hanc veniā mi frater. Dare operā: est ad iuuare/insuare. Teren. in Phoz. Mos operā daba mus pbedrie. Dare potestare: est rē in alterius arbi trio permittere. Pli. Et qui suarū omniū rerum po testatem auunculo dederat. Dare fidem: est aliquid sanctę pmittere. Dare in manū: significat separatim et sine arbitro aut interpretare: vt cū puaricator aut in dex corruptus accipit pecuniā. Do me in disciplinā: significat do operā disciplinę. Ambro. Sed relicta omib in disciplinā se ppheticā daret. Datū est: id est factō decretos cōceptum est: vt Nō dabitur regnis.

esto. phibere latinis. Quibus verba coposita sunt Ab do/addo/condo/circundo/credo/dedo/edo/indo/ob do/perdo/prodo/predo. A quo et Predo/palliu: de quo alibi. Reddo/subdo/sedo/satido/pellundo/venundo/trado et mando.

Doceo ceo. cui. doceri: cuiuscumq; rei cognitionem doc: costruiturq; cu duobus accusatiuis: vt Doceo te literas. Aliquando cum vno tñ: licet alius possit intelligi. Aliquando precium exprimit in ablatiuo vel genitiuo. Luce. li. ij. Dbi. Jam inuidio magistro tuo qui te tanta mercede quanta iam psera: nihil sapere docuit. Juue. Lenta Bisogonus quati doceat: vel pollio quanti. Aliquando cu ablatiuo cu de. Salu. in Jugur. Tamen si legatos miserat qui senatu de cede fratris de fortunis edoceret. Aliqñ absolute. Cing. Docuit post certus ingens. Ponit etiaz docere p mone: re: qd quida barbare dicunt adulare. Cic. Apio Pul. Ne literas quide vllas accepi que me doceret quid ageres: aut vbi te visurus essem. Quibus composita sunt Ad doceo/dedoceo/edoceo/perdoceo: que am/bo significant perfecte doceo. Salust. Cicero per legatos cuncta edoctus. Plaut. in Isti. Nam illa omnes artes perdoceat. Predoceo: prius doceo. Salust. in Jug. Egertu illi qui centurijs pregerant: predocti a duce arma ornatumq; mutauerat. Subdoceo: loco aliquid doceo. Aug. lib. viij. Celsus. Mevidius amicis nostris cesserat: vt omnia nostruz familiarissimum Terecundo mediolanensi: et cui et gramatico subdo: ceret vehementer desideranti.

Docuus dicitur qui rationem rei tñ tenet. Peritus: qd cum ratione experientiam et consuetudine tenet: et to Ino perito: id est experientia. Itaq; minus est doctus q; peritus. Luce. in Salust. Satis docte atq; perite fecisti. Idem lib. ij. offi. Itaq; cum sine docti a peritis: desiscunt facile a sententia. Maior tamen vim habet doctus q; eruditus. Idem lib. i. offi. Nec solum vni ac presentes studiosos discendi eruditus atq; doctus: sed hoc idem etiam post morte monumentis literarum assequuntur. Nec miru est qd minus sit eruditus q; doctus: quonia rudis et eruditus strata sunt. Pl. Sedere cepit sententia hec: pariter q; eruditum vulgus et rude in ea cursu vadit. Quint. li. j. A pedagogy erigat vt sint eruditus: quo adolecetes erudire queant: aut se no eruditos esse sciant: ne mala pro bonis illos imbuant literaz eruditione: eos insuper redargues: qd cedere picipendi peritis indignanti: vt animaduertat si pedagogos decet esse eruditos: pfecto pceptores par est no solu eruditos: sed doctos atq; peritos esse debere. Doctus cu quo coponitur indoctus: nome est: tamen si participiu esse possit: sed tam ablatiuu regit. Luce. lib. ij. offi. Nec me angoribus dedi quibus essem confectus: nisi restituissem: nec rursum indignis docto homine voluptatib. Idem Loran. Sed prime scripsi de optimo genere dicendi: in quo sepe suspicatus sum te a iudicio nostro: sicut doctum homine a no indocto paulum distidere. Semi doctus similiter et participium et nomen esse potest. Plaut. in Isti. Tua ista culpa est que discipulu semi docti abs te amoues.

Docilis penul. corre. qui attente vult audire: inquit Luce. lib. j. ad Heren. Vel docilis: qui facile doct. Lactan. de opi. Nam si te i literis nihil aliud q; lingua instruenticus auditoris satis strennu prebuit: quanto magis in his veris et ad vita pertinentibus docilis esse debebis. Varro li. j. de re rust. Cassius scribit hec oparios parandos esse qui laborē ferre possint: ne minores annorum viginti duorum et ad agriculturam dociles. Hinc docilitas: aptitudo qua quis fac

le doct. Pl. lib. viij. de elephatis. Ma quo ad docilitate attinet: reges adorant.

Docilis: qui idoneus est vt doceatur: vt lib. iij. Regu. Dabis igitur cor docile seruo tuo: vt iudicare possit plm tui. Diero. Ingeniu docile et sine doctore docibile est. Laur. Cal. contra Puf. ita differit. Docilis q facile doct: et qui natura aptus e doceri. Sic Lyprianus. Docibilis est q ad discendi patientia lenis et mitis. Aug. Quis regni illius hoies docibiles des erunt: no ab hominibus audient.

Doctrina dicit vt a doctore plicat: disciplina vt a discipulo coprehenditur.

Documentu a pperito docti sit: sicut a monui monimentu. Et est id qd nos docet: sive ex quo quid docemur. Salu. Quaru rex ego maxime hec documenta habeo: q in bello septus vindicatu est in eos q contra imperiu in hoste pugnauerant.

Docus: latine signu vel trabes. Plin. lib. ij. Trabes igne quos docos vocant.

Dodona pe. pd. ciuitas Epiniurta quam pinquum erat nemus ioui sacru: vbi quercus vocales fuisse dicunt. Hinc dodone. a. um. Cing. li. iij. Sipatib carinis Angis argentu d odoneo quadrif lebetas.

Dodrans dicitur dempro quadrante et vncia nouem partes asis.

Dogma actis. et Dogmatum greci dicunt. Αρκησ το οιωεσι ο θευ δογμασ εσιν: et nostri mo de cretum: modo scitum: mo placitum appellant. Snt enim dogmata vniuersalib secte decreta: que vt inquit: Luce. pro dero scelus est no minus q patriam: si ne quibus nec secte philosophorum nec religionum vires constare possunt. Unde Laertius ait sectam eam no appellari: que dogmata non habet. Scribit Aug. lib. de ciui. dei: se et Carronis philosophia col legisse dogmata fuisse solo habitu in se diuersa. Qu etiam dogmata illa dicunt que synodus sanctorum sciuit: et Athanasius descripsit. Artes quoq; liberales habent decreta sua: no tm pcepta: sicut Beda: cina. Itaq; est alia Hippocratis secta: alia Bielepia: alia Themiopon. Deterrea nulla ars cotemplatiua sine decretis suis est. Pl. frequenter placita ap plet vt illud ex lib. ij. Babylonioz placita mo: ter re/biatus: et cetera omnia vi siderum existimat fieri. Idem magoz placita appellat.

Dogmatites: qui alicuius dogma sequitur. Hieronymus. Hunc vo cum interpres magis Apostoli fuerim q dogmatites.

Dolo as. ascia cedo/vel dolabra seu falce. Prope. Str pes aceruus eram pperanti falce dolatus. Dicitur et Dolo is. iui. itum. Var. i Aga. Munc celatus in manu dextra scyphus celo dolitus artem ostendat me totis. Quibus verbi composita sunt Dedolo et Edolo: de quibus in locis suis.

Dolabra penul. cor. instrumentu fabrorum quo ligna dolant. Col. lib. iij. Que falce amputari no possunt: quia dolabra abradito.

Dolobella diminutiua a dolabra. Idem lib. v. Semper circa crus dolobella dimoueda est terra.

Dolabo as. ascia vel dolabra diminuo.

Dolor est animi vel corporis cruciatu: a dolado. i. minus endo. Augent em corpa letitia: dolor e minuunt.

Dolentia: idem quod dolor: cuius contrariu est indolentia. Luce. Et qui rem expectanda: vel voluptate vt in dolentia meriuntur.

Doloro as. dolore afficio.

Dolorificus a. um. quod dolore facit.

Doleo es. dolui itum. vnde doliturus. Augusti. lib. a iij. de ciui. dei. Quicquid dicitur hominu cor: poza vna futura que semp aritura atq; dolitura: nec tamen aliquid sint mortura. Hoc verbu si qd corpus

referatur neutrum/acquisitivu est: vt oculi dolent vi-
ro tuo. Sin de rebus alienis/ effectiuu est: vt Doleo
tuis/rebus aduersis. Aliquid etiam cu accusatio:
vt Doleo tua miseria. Salus. Quasi dolens eius ca-
sum. Huius coposita sunt: Lodoleo: qd est simul vel
in totu doleo. Plau. in Tru. Date ia soleas/ atq; in-
tro me ducite a curu: na mib; devento misere codolu
u caput. Dedoleo: de quo alibi.

Dolus: a delendo/vel a dolando: id est legendo et mi-
nuendo. Nam et grece Δολος lesio dicitur: et acci-
pitur pro fraude et machinatione: que fit ad fallendu
aliquem. Ceteros tamen etiam in bona parte accipie-
bant. p solertia et calliditate: que aduersus hostes ad
hibetur. Unde nunc dolu mali dicimus: quoniam et
bonus dolus dicebatur. Hinc dolofus p inuidioso.
Subdolus: occultus deceptor: a sub: id est subter. Po-
lus etia ppiu nomen fuit auctoris Venedisij: cuius
meminit Col. lib. viij.

Dolon: nomen ppiu viri troiani/ egregia pedu per-
vicacitate pcediti.

Dolones: a fallendo dicitur: ingentes cetero ferro hie
uissim/ q; decipiant cum speciebus preferant ligni: in-
tus autem ferrum acuti habebant. Virgilius lib. viij.
Senones gerunt in bella dolones. Vbi Seruius ait
dolone flagellu esse: intra cuius virga lateat pugio.
Apud Luuiu accipi videtur dolones p armamentis
naualib; vbi scribitur. Sublatie raptim dolonibus
Epbelum petit fuga. Suidas tamen Δολωνος τω
μικροισι αχαιων αυριστα μετα αρμο-
να ταισ μικροισ αδηλο λωρισκα λουσιρ
επισθαι και αυριστο Δολωνος προβαλο με-
γιστου παρισσοσ σιδου ραυσο Λιγαστου
ταισ ιδουσ Δολωνασ επαρωμεροσ επλει οι
τε ρωμαιοι πλησι οργερο μεροι καθειλορ
τουσ Δολωνασ.

Dolia sunt vasa grandia quibus vinu reconditur. Te-
rentius. Repleu omnia dolia/ omnes seras. Ceteros
dolia scitilia in cellis vinariis seruabant. Que si du-
as aures habuissent/ diote dicebantur. Jurisconsulti
scribunt vino legato: cu vasis dolia legata no sunt: q;
sz ea mte vinu in dolia codim: vt et his postea in
simphoras vel cados diffundamus. Et hoc est vinu
quod diffusu nominat. Jure. Ille capillato diffusum
consule potat.

Doliola: dimi. a dolijs. An et locus in vrbe fuit sic vo-
catus: q; inuadentibus gallis senonibus sacra roma-
noy in eode loco doliolis codita: illic defossa fuerut
a flamine quiritali: sicut Liu. lib. v. scribit.

Dollaris et hoc dolliare: qd ad dolla pneret. An Plau.
in pteu. festiuiter appellat anu ventrosa dollare.

Dolopes pe. cor. pli. Thebaliq; vt ostendit Lu. Pli. do
scribit esse populos Etoliq;

Doma aris. rectu ελληνισσι γερ τοιαυτα λεγυ-
ται και γομοσ και το Δομα Ιουσ. Nam (vt an-
quit Hieronym) in Egipto et in Palestina vbi vel
scripti diuini libri vel interpretati sunt: no habent in
tectis cumina sed domata: que Rome vel solaria vel
mediana vocantur: id est plana recta que translueris
teatibus sustentantur. Deniq; et Petrus in Actibus
apostolo: quando ascendit in doma: in tectu edificij
ascendisse credendus est. Et quando pcepit nobis/
vt faciamus domari nostro corona: hoc pcepit vt i-
recto faciamus p circuitu quaidam eminentias: ne faci-
lis in pcepis sit lapsus. Et in euagelio. Que audist;
in aure dicitte sup domata.

Domus: proprie edificium ad habitanduz factu: quod
extecto et parietibus costat: οδομοσ ελληνικα
λεξις εστι. Improprie p quocunq; habitaculo. An-
de et tepla et autu nidi domus dicuntur. Virgilius
lib. v. Quid iamq; domus paruer ingenia centum

Spote sua. Idem. Antiquaq; domos auu cum stirpe
bus imis Eruc. Aliquando domus dicitur familia.
Idem li. v. Sergusq; domus tenet a quo Sergia no-
men. Aliquando sumitur pro vna tota gente. Idem.
Cu domus assarici: volēs intelligi romanos: qui de
Assarico p Troianos origine ducunt. Et in sacris lie-
teris: domus Jacob dicitur ia gens hebreoy po-
pulus. Aliqñ p patria: vt Da propria tymbree do-
mi: da meua fessis. Et sciendu q; domus facit gen-
tiu domus et domi. Datuū domui. Accusatiuū do-
mi. Vocatiuū domus. Ablatiuū domo. Sed cu di-
cimus domi: locu significamus in quo qs manet. Cu
do domus: tunc edificiu quod ex tecto et parietibus
costat: vt Domi maneo no domus. Et Parte domi
demolitus su no domi. Et Superio ra domus ascen-
di no domi. Domi et in domo idē significat. Quare.
In domo furtus factu ab eo qui domi fuit. Dicimus
etia: Reuertor domu et ad domu. Exeo domo vel e
domo. Et quonia frequēter iungit cu his pnomi-
mea tua/sua/nostra et vestra/ et vni nomini alia. Hic
est dicendu q; domus sit aduerbiu: vt era domi mee.
Tu eras domi tui: et sic de ceteris. Lice. Qui cu ista
grate et forma alieng domi nolo dicere: q; si no ponat-
tur/ hęc pnomina subintelliguntur: vt domi ero: id est
mee. Huius nomini diminutua sunt. Domuscula/ do-
muncula et domuncio. Apul. Ia deniq; nec lare req;
romec domuncione paro.

Domesticus a. um. quod ad domu pneret: vt domesti-
ca negocia. Aliqñ domesticus dicitur masuer ac m-
pli. Dite aial atq; domesticu. Vbi domesticu dicitur
tur. qui ex eade domo sunt/ et nobiscu habitant.

Domesticum aduerbiu significat p varias domos/ si-
ue p domesticos. Sue. i. Egare. Quoz vt simatime
expectatio esset ea q; ad epulu pneret: quus macel-
lariis oblocata esset domesticum apparabat.

Domiliu: habitatio logi teporis. Unde mutare do-
miliu dicitur/ qui migrant vt alia vrbe habitet/ tan-
q; illius ciues futuri. Na qui ad tepus habitat mor-
inde discessurus: domu quide potest habere qua co-
duxit: domiliu autē no habet. Vel. Qui domiliu i
Italia no haberet.

Domo as. domui ita. vel domui atq. Unde domitor
et domator. Quid. de trist. Quid tibi de terrico refe-
ra domitorē chymere. Tibul. Te duce no alias puer-
tus terga domator. Na vt docet Pule. Verba ping-
cōiugatiōis formantia pteritū in ui diuisas: antiq; ter-
tia declinatione declinare solebat. Et quo patet/ q; a
prima cōiugatione pteritū terminat in aui/ supinū
in atum: deriuatua in atoz atio. Que autē in ui diui-
sas/ a tertia sumptū est: quus vplurimū in ima cōi-
ugatione declinat. Est autē domare: quā si sub domo
et potestate/ vel mea/ vel alicui/ facere siue masuefa-
re et domesticu reddere. An equoz domitores dicitur
et domiti atq; indomiti eq. Indomite gētes fero-
ces. Per translationē domare significat vincere: q;
domitos hostes dicitur: id est victos et domitos po-
pulos i potestate redactos. Hic cōponit pdomo pe-
nul. cor. qd est valde domo vel ad fine domo. Iusti-
li. j. Terminos vltq; libye pdomuit.

Domitura re. domandi actus. Pli. Domitura bosu in-
trimatu optima. Col. lib. viij. Curandū ne in domitu-
ra bos calce aut cornu queq; cōtingat.

Domitalis: aptus ad domandū.

Domitus a domo fit: et is proprie dicitur qui domū
pcepit/ et qui domus imperu habet. Tre domini ap-
pellatio ad eos extenditur: qui rei alicuius proprie-
tate habent: etiā si usufructus alienus sit. Abusue
tamen et filifamilias et ceteri liberi qui in potestate
sunt/ et usufructuarij dñi dicuntur. Tre dominus vo-
cat cu seruitur: et cui populi subiant. Virg. Roma

nos rerū dominos. Dicit dominū p imperio et vita dominorū. Rurſus dominus dicit maritus. Idē lib. iiii. Conſidia noſtra repultra: ac dominū enēā in regna recepit. Itē mulierā amatoꝝ / r dñā p amica ſeu amāte dicit. Quidē. Hec tibi ſub dño eſt pyrre puella ſuo. Et iterum. Nam ſuro: in dominā temeraria brachia mouit. Itē ponit p cuiuſq; exhibitorē. Car. Aut dominū aut vinū: aut aliud quid laudato. Dominus quoq; et dña ſumi ſolent p deo ac dea. Qui. Et dño ſoluere vota ioui. A Dñs ſunt deriuata: dominicus / domitiuſ / domitianuſ.

Dominorū aris imperium gero. Et mō genitiuū regit. Hiero. in Eccleſiaſtico. Et dominatus eſt beſtiarum. Dñs datus. Virgiliuſ. Cictis dominabitur argis. Dñs accuſatiuū: cum in Ouid. lib. j. De raſis. Et q dominari in cetera poſſet: natus hō. Licet. Flix ſene ctuſ ſi vltz ad vltimū ſpiritu dominabit i ſuos. Dñs ablatiuū ſimilit̄ cū in. Ser. ſuſp. Ciceroni. Quā caſus r natura in bonis dominaſ. Virg. li. ii. Incenſa danai dominaſ in vrbe. Inde fit dominatio: imperiū: r Dominatus / principatus.

Dona ſunt que aut p opticiandis dijs dantur: aut hominibus p benefactis: que nulla neceſſitate iuris / ſed ſpōte preſtant. Quid. Munera (crede mihi) placat homineſq; deoſq;. Placat donis Iupiter ipſe dat. Aliquando donū dicit de rebus pnicioſis. Virgili. Quas illi philomela dapes: que dona parat. Donū honorarium: id eſt qd dat patrono. Λεγεται καὶ δωροπαισιον donium.

Dono as. vnde donatio: quam ſtupi. dicit apie eſt i mar: cū quis ea mente dat: vt ſtatu velit accipientis fieri: nec vllō caſu ad ſe reuertit: r pter nullā aliā cauſam facit q; vt liberalitate r munificētia exerceat. Qu ſi ſub cōditione fiat: nō eſt vera donatio. Et dicimus: Dono tibi manus: et dono te munere. Donare ciuitate eſt efficere ciues: r iura ciuiū dare. Huius verbi cōpoſita ſunt: Cōdono: quod quādoq; p ſimplici ponitur. Quādoq; ſignificat quicq; ad alio r petitionem do: et quādoq; ignoſco. Teren in Phoz. Argentum quod habes cōdonamus tibi. Sal. Haud facile alerius libidini malefacta condonabā. Redono ponit pro ſimplici. Aug. Redona qd rogamus: excuſa qd timemus. Et habent pe. pro.

Donatus dicit cui aliquid dono datū eſt. Cuius cōtra riu eſt indonatus. Virg. Nemo ex hoc numero mihi nō donatus abibit.

Donaria: loca vbi reponunt dona que deo offeruntur. Abuſue ipſa templa. Virg. lib. ii. Beoz. Tempore nō alio dicunt regionib; illis. Queſtas ad ſacra boues iunonis et vris Imparib; ductos alta ad donaria curruſ. Hel. lib. ii. Vbi reponi ſolent vetera q; et eo templo collapſa eſſent: et alia quedā religioſe donarijs conſecrata. Apul. Vbi donarium deę per q; opulentū plurima auri r argēti ratio in lācibus / ſpectaculis / poculis: r hmoi vteſilibus. Quod eſt cōtra Zan. Gallā: qui Seruū culpā. Aliqñ donaria dicitur ipſa dona. Vnde Spartianuſ ſcribit Antoninū dediſſe populo cōgariā / et militibus donariū. Hiero. ſup Joel. Teſtāſianuſ et Tit. Romę tēplo pacis edificato: vaſa tēpli hieroſolymitani / et vniuerſa donaria in delubꝝ illius cōſecrauit.

Donatiuū: q donare pōt. Pauluſ iuriſcō. Si duobus debitoꝝ: mōrtis cauſa donatiuus creditor: vni acceꝝ pū tulit r qualuerit: eligere pōt vtri cōdicat.

Donariū munus: qd a ſncipe vel impatoꝝ donatur. Aug. Magnū quippe donatiuū ſuis militib; arulic quo eos nō ſolū copioſe ditauit: ſed etiā ad certandū inuiceſſime cōſortauit.

Donarię corong dicebantur quibus veteres in ludis utebantur.

Donec aduerbiū: modo tempus finitum deſignat: vt Dormiā donec exiter ab aliquo. Dñs infinitum: vt apud Apoſtoli. Popret illi regnare: donec ponat omnes inimicos ſub pedibus eius. Nunquid tādiu regnaturus: donec incipiant eſſe ſub pedibus ei; inimici: et poſtq; fuerint ſub pedibus tū regnare deſiſteret: cū vtiq; tunc magis regnare incipiet: cum inimici ceperint eſſe ſub pedibus eius: Et in Mal. Sicut oculi ancille in manib; dñę ſugrita oculi noſtri ad dōminū deū noſtrū: donec miſereat noſtri. Ergo tādiu oculos habebit ad deū donec miſericordiaz ipetret: et poſtq; impetrauerit: oculos torquet ad terras: cū alibi dicit. Oculi mei deſecerūt in ſalutare tuum: r Iungit aut donec tā indicatio q; ſubiūctio: cum ſignificat tēpus finitū: vt Seruā tibi donec viuo. i. q; diu viuo. Seruā tibi donec moriar. i. vltz ad mortē.

Donyla: inſula eſt i mari egeō.

Dorcas: adis: animal dāma ſeu caprea: ab eo q; acute videtur: hoc eſt τὸν τοῦ οὐρεωοῦ ἀερεπ.

Dormio is. verbū abſolutū: quicq; acuti quādoq; habeat. Amb. lib. j. offiē. Soporē quietis habere nō poſſunt que ille dormiuit qui reſurrexit. Huius cōpoſita ſunt: addormio: a quo addormiſco: quod eſt cōtra riu verbi Expreſſio. Sue. de Clau. Et quotiens poſt cibū addormiſceret quod ei ſere accidebat: olearū ac palmularū oſibus inſeſebatur. Dōdormio: qd mō dormio: mō ſoporoſi ſignificat. Dēdormio: antedormio. Redormio: euigilo. Pl. In redormitiōe varia fuiſſe ſomnia apparet.

Dormito tas. penul. pduc. frequentatiuū eſt: quicq; de minutione ſignificari quādoq; habeat. Doro. Quādoq; bonus dormitat homeruſ. Et in pſalmo. Ecce nō dormita bit neq; dormiet.

Dorſum r dorſus uſ. ſm. Probris: dicitur tota poſterior pars: q; ea pars corpꝝ deſcra ſit deoſum. Hiero. in Ezech. Inter veſtibulū r altare quaſi. rrv. v. r i dorſa habentes contra templū: deinde r faciem ad orientē. Eſt em tergū qd nō ſolū dicit de hominibus ceteriſq; animalibus: ſed etiā de inanimatis: vt de littoꝝ ribus / aquis / montibus: r hmoi. Vir. Dorſum imane mari ſumo. Idē. Hāq; inſtica vadis dorſo dñ pēdet iniquo. Significat em duritiē arenā: vt inquit Ser. que remcātibꝝ fluctibus r euntibus deſat: quod a nauis puluinus vocat.

Dorſualia tegumēta quib; equi et boues tegunt. Vir. capi. Proceſſerūt cētēni albi boues cornib; auro ſurgatis: r dorſualib; apicis diſcolorib; pfulgētē.

Dorſuari a. um. qd dorſo aliqd fert. Car. Reges hūe ſere mercatoꝝ r eoꝝ q; e bñ dūſto aut Apulia aſellis dorſuarijs cōpoſit ad mare oleū aut vinum.

Doris nympha quedā maris Oceani r Tethyos filia quā Herōo fratri vꝝozē dedit. Et interſtat amaritudo. Uñ r a poetis ponit p mari. Virg. i. Ballo. Doris amara ſua nō intermiſceat vnda.

Dorſicus: vbs littoꝝalis thracię ſere ex oppoſito ad a mothracā r a dozi nympha: hoc eſt dea maritū noiaē. Iuxta hāc Herodoſo teſte campus eſt in agn; eiꝝ dē p que Hecubus amnis deſluit.

Doria r Dorica noia ſunt partē achaicę: q; pinqua eſt Athenis: dicente Platone lib. ii. legū. Dori p achiuis mutato nomine appellari. pter doriciā: quo caules reſtituti fuerunt. Ser. dō ſuper. ij. Bene. Dorica inquit a Doro nepotē filio dicit. Dores ſunt populi dorice iuxta eoliam.

Dory cum y. nomen oppidi ponticę: quod apud noſ lāceam ſignificat.

Dorydes nomē filij piāmi: r interſtari pōt lāceę gloria: Δορυ λανκα vel αλλα. Δορυς gloria.

Dorypoꝝ bonus penul. em. latine ſpiculatoꝝ vel ſatelles dicitur portans lanceam. Et eſt nomen viri. Virg. i. de

quo Quintil. lib. v. Curti cognatoz Darii regis turban. xv. D. hominu fuisse muliebiter prope modu cultam luxu/magis q decous armis conspicua do riphori vocabantur.

Dorophorus: latine dona ferens dicitur. Dorilaus: nomen fluuij in Phrygia.

Dorcus: nomen semine diminutiouis siue adulationis causa sic placu: ab Dorop: qsi dulce z amabile donu.

Dorodocbenomen: puii vrozis Scari.

Dos dicitur: cum datur et accipitur. Nisi enim accipere tur/dos non esset. Et datione et acceptione firmat. Nec potest videri datu id quod no sit acceptum. Et no sola ea que marito ab vxore dant: sed etiam quicquid alicui datu est: vel a natura vel ab hominibus. Unde dotes animi dicunt: pudetia iusticia/fortitudo/ z hmoi. Et dotes corporis: pulchritudo/robur/ico/lumitas/ z his similia.

Dorale: quod dote pincit: siue qd vulgo dicit p dote. Unde dotalia bona/dotales fundi. Plau. i. Al. Doralem seruū Saures vxor tua adduxit: cui p i manu sit q tibi. Idem in mili. Duce edis dias dotalis tuas. Li. Hec tibi a me dotalia bona accedent.

Dorotas: dote do. Hiero. in Exo. Dorabit eam: z hō habebit ea in vxore. Unde dotalia hominū dicimus: qui dote habet: et indotalia: qui dote no habet. Plautus in Al. Hec sunt atqz alie multę in magnis dotalibus incommoditates sumptuosę inolerabiles. Nā q indotalia est: ea in potestate est viri. Dorate inactant z damno z malo viros.

Dora latine: maiestas z opimo dicit. Unde z parado ra: q admiratioe digna sunt z opinionem hominū superant. Interdu dicit gloria. Unde Eudora vera gloria: vel potius pter opinionē.

D Ante R

Drachma: genus ponderis et. viiij. siliquis id est tribus scrupulis cōstitit. Est et genus numismatis. In Jul. pollur. Drachmon arthemis numisma qd etia bos dicebat: qz boue signatus erat.

Dragma tis. Draxo Io potius dicitur Io Draxu. Ma o i yepeta apud grecos obiter: quod non rapina siue manipulu dicimus.

Drama actis. sine c. et sine g. dicitur vt in scenis agi fabula solet: vbi diuersę personę introducunt: et alijs accedentibus: alijs autē discedentibus a diuersis et ad diuersos certę narrationis eplef: sicut in Comedijs: quod genus carminis inquit Hiero. cantari solebat. Unde etia apud Lantica scribit. Ante totu huius viri/guis frequentate nobis dulcia cōtra dramatis. Hinc Dramaticus stilus dicit: qui mixtus no est: vbi poetica nō loquit: vt sunt Comedię et Tragedię egegy maticus: in quo solus poeta. Dicitur: vbi pmitte/et poeta et persona.

Draco: genus animalis venenosus. Plinij libro. viij. scribit veris draconibus oia parua esse: et admodu non debilitantia: sed artas fistulas per quas trahunt spiritus: z linguas exerit. Apud Indos z ethiopus dracones sunt. pr. cubitoz. Dicitur draco a Drakon. Nā habet acie peracuta. Dracones etia dicunt a Dri. li. viij. et corruo stratu similitudine: palmites emeriti: pluribusqz annis indurati.

Dracculus dimi. significat paruū draconē.

Dracena cū diphthongo: draconis femina: qz draca qz dicit potest.

Dracenta: herba.

Draciana. pincia in Asia maiori. Quā Ptol. ab occasu et septentrione Aria et bagao monte terminari ait ab oriente Drachosia.

Dracens: vide in dictione Patricus.

Dracianū pe. cor. pmo: totu siue vrbis a curiositate in

star sale. Apertor est salt dicit. Nō loq abest ab Ericę mote tras lilybeu. Vel ab eo q sacrum amputatis virilibus paternis illuc saltē piccit. Qui. li. de factis. Quis loc? curus nota saltis habet.

Dryades: nymphę siluarū ab arborib. Nā apud grecos Δρυος ois arbor dicebat: quis post ea p quercu usurpata sit. Hęc em siluas habitare dicunt.

Dryas: nomen puii viri Thesali amici Nestoris.

Dryopes: pti epirotici. De quib. Virg. lib. iij. Cretef qz dryopesqz fremit pictiqz agathyrsi.

Dryide: dicitur sunt quidā galloz religiosi et sapientes a quercibus. Pl. lib. xvi. Nihil habent qz yde. Ita em galli suos appellat magos. Sic. Dryidaz religioe apud gallos dirę immanitatis tantu ciuibz sub Augusto interdicta Claudius imperator quinqz penitus aboleuit. Suidas. Δρυϊδαι παρα γαλαταισ οϊφιλοσ οφοι και σεμνοθεοι.

Drylon: fluuius dalmaticę: qui per mediam mytia pergens in Danubiu influit.

Dromos latine cursus. Et accipit nō solum pactu curre di/ sed etia p loco vbi currit. Sic. in Hero. Elephāto supsedes peragrati dromoz decucurrat.

Dromedarius: aial a curre di/ velocitate dicitur.

D Ante D

Dubius dicit q duas vias habeat: z vrā eligat nesciens: sicut ambiguit/ qd in ambas agi ptes possit. Ci. lib. j. ad Heren. Dubiu genus est: cū habet in se causā z honestatis z turpitudinis partē.

Dubio as. in dubio sum. Plau. Dubiat quid agat.

Dubito tas. idē quod dubio: Cuius composita sunt Ad dubito: quod est etia vel ad aliquid dubito. Li. lib. ij. Proditoribus extemplo in vincula cōiectis delegatus paululu addubitatū est. Cic. Cecine. Habes auguriū meū: quo si quid addubitarē: nō potius vrerer q illa cōsolatione. Subdubito: paz dubito. Idē Cicer. Hęc eo pluribus scripsi/ q mibi significabant litere tue subdubitare qua essem erga illum voluntate. Ad dubio sunt Dubitatio z dubietas. Aduerbia dubitanter/ qd est a dubitō: z dubitatum a dubitā. Cic. Imperator clamat de medio: vt velites a sinistro cornu remoueat: z gallis nō dubitater immitat. Si scen. Qd hostē nō dubitatum cū pluteis z scallis iter facere cernebat.

Duco eis. r. tum. proprie ducimus volentes: trahim inuitos. Seneca. fata volentē ducit: nolentem trahunt. Quādoqz ducere significat respicere/ iudicare/ exultare. Cic. Ego si mei cōmodi rationē ducerē: tē mecu esse maxime vellē. Virgil. lib. r. Tanton me crimine dignum dixisti. Quādoqz ducere/ allicere/ et delectatione quadā demulcere. Cic. in ver. ac. ij. Si quis honore aut gloria ducit. Qz voluerit/ pertractare. Virgil. libro. vj. Sic equidi. ducebā aio: rebar qz futuz. Quā nudare/ educere. Idem libro. xij. Ille tamen clypeo obiecto cōuersus in hostē Ibat: et auriliū ducto mucrone petebat. Quā cōtrahere. Idē. Astrū quo segetes gauderet frugibus: et quo Duceret apicis in collib' vna colorē. Quā agere seu pati. Idem. Hare dea potes hoc sub calu ducere somnos. Quādoqz struere/ erigere. Idē. Pars ducere muros/ molituz arcē. Quā auertere siue cōtrahere. Var. Qui ducis vultus z nō legis ista libēter. Quā in longu. prahere. Cic. ad Lesarē iuniorē libro. j. Hec res ducere fecim' vt Hercules antiari' in alia locū trāfferet. Quā dimittere/ descēdere. Plau. in Jul. Ubi ille abire/ ego me duco ab arbore. Quādoqz gerere. Virg. lib. viij. Ibi bellā assidue ducunt cū gēte latina. Quā ad sepulturā efferre. Persi. Herio tā tertia ducit vxor. Quādoqz ad supplicium ducere: vt apud Curtium aut Dermolaus ad Alexan'